

Sygn. akt: *IC 592/16*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 1 lutego 2017 roku

Sąd Rejonowy Gdańsk – Północ w Gdańsku w I Wydziale Cywilnym w składzie:

Przewodniczący: SSR Michał Sznura

po rozpoznaniu na rozprawie protokolowanej przez sekr. sąd. A. B. w dniu 25 stycznia 2017 r.

sprawy z powództwa (...) **S.A. V. (...) w W.**

przeciwko **Z. T., I. T., E. T., K. S.** oraz **L. S.**

o zapłatę

I. zasądza solidarnie od pozwanych **Z. T., I. T., E. T., K. S.** oraz **L. S.** na rzecz powódki (...) **S.A. V. (...) w W.** kwotę 38.502,06 zł (trzydziestu ośmiu tysięcy pięciuset dwóch złotych sześciu groszy) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie, przy czym naliczane one będą dla poszczególnych pozwanych od następujących dat:

- dla pozwanego **L. S.** od 31 grudnia 2012 r.,

- dla pozwanej **K. S.** od 11 stycznia 2013 r.,

- dla pozwanych **E. T., I. T.** oraz **Z. T.** od 9 stycznia 2013 r.

w każdym przypadku do dnia zapłaty;

II. oddała powództwo w pozostałym zakresie;

III. zasądza solidarnie od pozwanych **Z. T., I. T., E. T., K. S.** oraz **L. S.** na rzecz powódki (...) **S.A. V. (...) w W.** kwotę 4.326 zł (czterech tysięcy trzystu dwudziestu sześciu złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

UZASADNIENIE

Pozwem z 1 lutego 2016 r. powódka (...) **S.A. V. (...) w W.** (dalej jako (...)) wniosła o zasądzenie solidarnie od pozwanych **Z. T., I. T., E. T., K. S.** oraz **L. S.** kwoty 38.502,06 zł wraz z ustawowymi odsetkami od 31 grudnia 2012 r. do dnia zapłaty oraz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Ponadto wniosła o wezwanie do udziału w sprawie w charakterze interwenienta ubocznego po stronie powoda Gminę **M. G.** oraz (...) sp. z o. o. w **S.**

W uzasadnieniu powódka wskazała, że 5 grudnia 2009 r. przy ul. (...) w **G.**, na zaparkowany pojazd **J. (...)** o nr rej. (...) przewrócił się słup oświetleniowy uszkadzając ww. pojazd. Przyczyną zdarzenia był zły stan techniczny słupa oświetleniowego. Powódka wskazała, że na podstawie umowy ubezpieczenia autocasco łączącej jej poprzednika prawnego z poszkodowanym, wypłaciła mu odszkodowanie w kwocie 38.502,66 zł. Powódka podniosła, że odpowiedzialność za szkodę ponoszą pozwani, jako użytkownicy wieczystości nieruchomości przy ul. (...). W dniu 30 listopada 2012 r. złożono w tut. sądzie wnioski o zawezwanie do próby ugodowej, do którego jednak pozwani nie ustosunkowali się.

W dniu 25 lutego 2016 r. Sąd Rejonowy Gdańsk-Północ w Gdańsku wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym pod sygn. akt I Nc 122/16.

Pozwani złożyli sprzeciwy od powyższego nakazu zapłaty, wnosząc o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie na swoją rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych. Wnieśli także o przyznanie (...) sp. z o. o. w G. oraz (...) S.A. w Ł..

W uzasadnieniu pozwana wskazała, że słup, którego zawalenie się było przyczyną opisanej w pozwie szkody, nigdy nie wszedł w skład nieruchomości gruntowej, której pozwani byli użytkownikami wieczystymi, bowiem wchodził w skład przedsiębiorstwa (...) sp. z o. o. w G., przez który to podmiot (bądź jego poprzednika prawnego) został na przedmiotowej działce posadowiony i przez który był eksploatowany. Pozwani podnieśli też, że powódka zaniechała dokonania ustalenia rzeczywistych przyczyn zawalenia się słupa. Tymczasem słup był w dobrym stanie technicznym, a w dniu jego zawalenia nie było niesprzyjających warunków pogodowych.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 5 grudnia 2009 r. przy ul. (...) w G., na zaparkowany pojazd J. (...) o nr rej. (...), należący do A. K., przewrócił się słup oświetleniowy uszkodzając ww. pojazd.

Okoliczności bezsporne, vide : dokumentacja fotograficzna, k. 20-28 ; zeznania świadka A. K., k. 264-266.

Przedmiotowy pojazd był ubezpieczony w ramach dobrowolnego ubezpieczenia auto (...) w (...) S. A. V. (...) w W. (dalej jako: (...)) – poprzedniku prawnym powódki.

Okoliczności bezsporne, vide : polisa, k. 41; wniosek o zawarcie ubezpieczenia, k. 42-43; (...), k. 44-52 .

A. K. zgłosił szkodę do (...) 10 grudnia 2009 r., zaś ubezpieczyciel ostatecznie wycenił ją na kwotę 38.502,66 zł i taką też łączną kwotę przelał na rzecz poszkodowanego.

Okoliczności bezsporne, vide : dokumenty znajdujące się w aktach szkody, których kopie załączono do akt nin. sprawy: zgłoszenie szkody, k. 53-54; kalkulacja, k. 59-63; pismo (...) z 17 lutego 2010 r., k. 64; potwierdzenia przelewów, k. 65-66 .

Użytkownikami wieczystymi nieruchomości przy ul. (...) w G. byli w chwili wypadku pozwani Z. T., I. T., E. T., K. S. i L. S.. Umową z 29 grudnia 2005 r. nieruchomość została wdzierżawiona (...) sp. z o.o. w G. na czas oznaczony – do 5 grudnia 2030 r. Zgodnie z umową teren miał zostać przekazany dzierżawcy do 2 stycznia 2006 r. W chwili wypadku teren ten znajdował się we władaniu spółki (...).

Okoliczności bezsporne, vide : treść księgi wieczystej nr (...), k. 29-40; umowa przeniesienia prawa użytkownika wieczystego, k. 104-113, a także k. 129-133, 149-153, 171-175; umowa dzierżawy, k. 116-118, a także k. 135-137, 155-157, 177-179; zeznania świadka M. T., k. 248.

Złamany słup nie stanowił własności (...) sp. z o.o. w G., spółka nie świadczyła przy jego użyciu usługi oświetlenia miejsc publicznych, ani nie posiada żadnej dotyczącej go dokumentacji.

Dowód : pismo E. Oświetlenie, k. 206.

Jeśli były wykonywane bieżące naprawy i konserwacja słupa, to zajmowała się nimi (...) spółka z o.o.

Dowód : zeznania pozwanego L. S., k. 278.

Powódka zawezwała pozwanych Z. T., I. T., E. T., K. S. i L. S., a także (...) sp. z o.o., (...) sp. z o.o., W. M., T. S., B. K. oraz Gminę M. G. do próby ugodowej. We wniosku wskazała sumę roszczenia i tytuł okoliczności faktycznych. Postępowanie toczyło się przed tut. Sądem pod sygn. akt I Co 522/12, jednak do zawarcia ugody nie doszło. Pozwani

nie stawili się na posiedzenie, ani nie zajęli stanowiska w sprawie. Zawiadomienia o posiedzeniu doręczono L. S. – 31 grudnia 2012 r., K. S. – ze skutkiem na dzień 11 stycznia 2013 r., a Z., I. i E. T. – ze skutkiem na dzień 9 stycznia 2013 r.

Okoliczności bezsporne, vide : wniosek o zawezwanie, k. 2-4 akt I Co 522-12, zpo i nieodebrane koperty z korespondencją, k. 60, 64, 66, 68-69 akt I Co 522-12; protokół z posiedzenia, k. 82-83 akt I Co 522-12 (kopia – k. 67-68 akt nin. sprawy).

Powyższy stan faktyczny, stanowiący w przeważającej mierze okoliczności bezsporne, sąd ustalił na podstawie dokumentów, kopii dokumentów i wydruków znajdujących się w aktach sprawy, w aktach sprawy I Co 522/12, a także w aktach szkody. Prawdziwości ani wiarygodności tych środków dowodowych nie kwestionowała żadna ze stron, sąd też nie znalazł podstaw, aby odmówić im tych przymiotów. Sąd w niewielkim zakresie oparł się także na zeznaniach M. T., chociaż nie wniosły one zbyt wiele do sprawy, podobnie jak zeznania A. K.. Zeznania pozwanych L. S. i Z. T. w zakresie istotnym dla rozstrzygnięcia dotyczyły jedynie stanu technicznego słupa, jednakże dla oceny tego stanu rzeczy niezbędne były – zdaniem sądu – wiadomości specjalne, dlatego też te zeznania sąd pominął, podobnie jak zeznania świadka M. T. w tym zakresie.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w przeważającej części.

Podstawę prawną powództwa w niniejszej sprawie stanowił art. 518 §1 pkt 4 k.c. w zw. z art. 828 §1 k.c. Z powyższych przepisów ustawy wynika, że ubezpieczyciel jako osoba trzecia z chwilą zapłaty odszkodowania nabywa z mocy prawa od ubezpieczonego spleconą wierzytelność do wysokości dokonanej zapłaty. Zachodzi tu wypadek wstąpienia podmiotu trzeciego w prawa zaspokojonego wierzyciela. W myśl wyżej przytoczonej regulacji roszczenie ubezpieczającego do sprawcy szkody przechodzi na ubezpieczyciela przez sam fakt zapłaty. Z tym momentem traci je ubezpieczający, a ubezpieczyciel nabywa wierzytelność do wysokości dokonanej zapłaty w rozumieniu art. 518 k.c., w stosunku do którego art. 828 k.c. jest przepisem szczególnym. Z chwilą zapłaty odszkodowania powódka wstąpiła w prawa zaspokojonego poszkodowanego, a więc przysługuje jej roszczenie do osoby odpowiedzialnej za szkodę o jej naprawienie. Ponieważ przedmiotowa szkoda powstała w wyniku zawalenia się budowli, toteż podstawę prawną ewentualnej odpowiedzialności pozwanych stanowi art. 434 k.c.

Zgodnie z powyższym przepisem, za szkodę wyrządzoną przez zawalenie się budowli lub oderwanie się jej części odpowiedzialny jest samoistny posiadacz budowli, chyba że zawalenie się budowli lub oderwanie się jej części nie wynikało ani z braku utrzymania budowli w należyтым stanie, ani z wady w budowie. Odpowiedzialność z art. 434 k.c. jest odpowiedzialnością na zasadzie ryzyka, od której samoistny posiadacz może uwolnić się wyłącznie poprzez wykazanie wymienionych w tym przepisie przesłanek egzoneracyjnych, a mianowicie że zawalenie się budowli lub oderwanie się jej części nie wynikało ani z braku utrzymania budowli w należyтым stanie, ani wady w budowie (por. wyrok Sądu Najwyższego z 21 sierpnia 2014 r., IV CSK 673/13). W związku z powyższym należy wskazać, że w niniejszym procesie, stosownie do zasady rozkładu ciężaru dowodu z art. 6 k.c., obowiązkiem powódki było wykazanie, że do szkody doszło w wyniku zawalenia się budowli, której posiadaczem samoistnym byli pozwani. Dopiero ewentualne wykazanie przez pozwanych, że nie byli posiadaczami samoistnymi budowli, albo że do zawalenia się budowli (słupa) nie doszło wskutek braku utrzymania go w należyтым stanie, czy też wskutek wady w jego budowie, mogłoby prowadzić do uwolnienia pozwanych od odpowiedzialności.

W sprawie bezspornym było, że szkoda w pojeździe J. (...) o nr rej. (...) została spowodowana zawaleniem się słupa znajdującego się na nieruchomości, która znajdowała się w użytkowaniu wieczystym pozwanych. Bezsporny był także rozmiar szkody.

Pozwani kwestionowali natomiast swoją odpowiedzialność co do zasady, wskazując, że nie byli samoistnymi posiadaczami tego słupa, ponieważ – pomimo iż znajdował się na „ich” nieruchomości, wchodził w skład przedsiębiorstwa (...) sp. z o.o. w G.. Spółka ta oświadczyła jednak, że słup nie był jej własnością, a także, że nie świadczyła przy jego użyciu usługi oświetlenia miejsc publicznych, jak również nie posiada żadnej dotyczącej

go dokumentacji. Pomimo tego faktu, pozwani nie przedstawili żadnych środków dowodowych wykazujących prawdziwość tego twierdzenia.

Należy w tym miejscu zaznaczyć, że zgodnie z treścią art. 6 k.c., ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Przepis ten określa reguły dowodzenia, tj. przedmiot dowodu oraz osobę, na której spoczywa ciężar udowodnienia faktów mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy. Zaznaczyć też trzeba, że przy rozpoznawaniu sprawy na podstawie przepisów kodeksu postępowania cywilnego rzeczą sądu nie jest zarządzenie dochodzeń w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie, ani też sąd nie jest zobowiązany do przeprowadzenia z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 232 k.p.c.). Obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach (art. 3 k.p.c.), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 k.p.c.) spoczywa na stronie, która z faktów tych wywodzi skutki prawne. Zaprzeczenie dokonane przez stronę procesową powoduje, że istotne dla rozstrzygnięcia sprawy okoliczności stają się sporne i muszą być udowodnione. W razie ich nieudowodnienia sąd oceni je na niekorzyść strony, na której spoczywał ciężar dowodu, chyba że miał możliwość przekonać się o prawdziwości tych twierdzeń na innej podstawie (orzeczenie SN z 28 kwietnia 1975 r., sygn. akt III CRN 26/75).

W związku z powyższym, wobec braku jakichkolwiek przesłanek wskazujących na fakt, że zawalony słup wchodził w skład przedsiębiorstwa (...) sp. z o.o. w G., oraz biorąc pod uwagę, że znajdował się na nieruchomości, która w chwili wypadku znajdowała się w samoistnym posiadaniu pozwanych, należało uznać, że również słup był przedmiotem takiego posiadania. Dodatkowo na tą okoliczność wskazuje także fakt, że – jak zeznał pozwany L. S. (k. 275) – bieżącą konserwacją i utrzymaniem słupa znajdowała się spółka (...), a więc dzierżawca – posiadacz zależny w stosunku do pozwanych. Nadto pozwany Z. T. oświadczył (k. 266), że resztki słupa usunął zarządca bądź też jeden z poddzierżawców. Pośrednio również to wskazuje na samoistny charakter ich posiadania, gdyż tym samym podmiot ten zachował się wobec tego słupa jak posiadacz samoistny. A skoro tak, to będąc posiadaczem zależnym (przy zachowaniu zasady *N. plus iuris in alium transferre potest quam ipse habet*) musiał działać w ramach uprawnień, które przysługiwały podmiotowi, od którego swoje prawa czerpał, a więc w konsekwencji od pozwanych.

Brak było także podstaw do przyjęcia, że słup był w dobrym stanie technicznym, ani też, że do jego zawalenia się doszło na skutek działań osób trzecich, bądź też samego poszkodowanego. Wprawdzie wskazywali na to pozwani, jak również świadek – przedstawiciel posiadacza zależnego, jednakże, w ocenie sądu, ustalenie takich okoliczności wymaga wiadomości specjalnych. Tym samym mogłoby ono zostać poczynione wyłącznie na podstawie opinii biegłego sądowego. Dowód na taką okoliczność w przedmiotowej sprawie nie został przeprowadzony, albowiem w przedmiotowej sprawie wniosku odnośnie badania tej okoliczności przez biegłego nie było. W szczególności zaś wniosek o przeprowadzenie takiego dowodu na tę okoliczność powinna złożyć strona pozwana, gdyż to na niej, na podstawie art. 434 k.c., spoczywał ciężar udowodnienia wystąpienia przesłanek egzoneracyjnych.

Tym samym roszczenie powódki co do kwoty głównej (38.502,06 zł) należało uznać za w pełni uzasadnione i kwotę tę sąd zasądził od pozwanych solidarnie na rzecz powódki, o czym orzekł w pkt I wyroku.

Odnośnie odsetek – jak stanowi art. 481 §1 k.c., odsetki należą się, jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Roszczenie regresowe jest roszczeniem bezterminowym, więc dla wywołania jego wymagalności konieczne jest wezwanie dłużnika do zapłaty (art. 455 k.c.) przy czym, wezwanie poza wskazaniem kwoty, winno zawierać również określenie podstaw jej ustalenia. Jeżeli – tak jak w niniejszej sprawie – w próbie ugodowej była podana konkretna suma roszczenia i tytuł okoliczności faktycznych, to należy przyjąć, że to wezwanie, które do niej nawet nie doprowadziło może i powinno być potraktowane jak zawezwanie do zapłaty i od tego dnia liczą się odsetki od zaległości (por. wyrok Sądu Najwyższego z 5 sierpnia 2014 r., I PK 20/14). Zawiadomienia o posiedzeniu doręczono L. S. – 31 grudnia 2012 r., K. S. – ze skutkiem na dzień 11 stycznia 2013 r., a Z., I. i E. T. – ze skutkiem na dzień 9 stycznia 2013 r. W związku z powyższym sąd zasądził od

każdego z tych pozwanych odsetki od ww. dat, oddalając równocześnie powództwo w pozostałym zakresie, o czym orzekł w pkt II wyroku.

W pkt III wyroku sąd, na podstawie art. 98 k.p.c., zasądził solidarnie od pozwanych na rzecz powódki całość kosztów procesu, gdyż powódka wygrała sprawę w przeważającym zakresie. Na koszty te składa się opłata od pozwu w wysokości 1.926 zł i koszty zastępstwa procesowego w kwocie 2.400 zł.

(...)

1. (...)

2. (...)